וכיון דאיתחזק בבי דינא. פי' הקונטרס שכתוב בו הנפק וקפה דמכל מקום ניהמנה במינו דאי בעי קלתיה וי"ל דאיתחזק בבי דינא שרשותו בידה כי ההוא דשלחי מי שמת (ב"ב דף קנ:) שהוחזק כתב ידו בבית דין: **סמפון** שיש עליו עדיס. פ"ה שובר ויוצא מתחת ידי לוה כמשפטו ור"ת פירש דביד הלוה קרוי שובר וכשהוא יוצא מתחת ידי המלוה קרוי סמפון ויתקיים בחותמיו הייט דשיליגא לסהדי לי פריע לי לא פריע כדאיתא שילהי פ"ק דב"מ (דף *):

אין עליו עדיס ויוצא. השטר והסמפונות מתחת ידי שליש כשר משמע ליה לפלגי לתיתחזק דומיא דיוצא אחר חיתום שטרות. ל"ג יש לפרש לא דאין עליו עדיס כלל אלא יש עליו עדיס ולא ידעי לי פריע לי לא פריע ויוצא הסמפונות מתחת ידי שליש: (**ויוציא**) מנה על מנה. מכאן למתחייב בדין דלא משלם לאידך ילאותיה אע"פ שמזקיקו ליכך לדון בעיר אחרת):

ואם אמר כתבו ותנו לי מאיזה טעם כו'. דוקא היכא דנתעצלו לדון כו' וכפו אותו לדון כאן אבל בעצלתא לא ובן משמע בתוספתא כשך (ב"מ דף ספי' וסס) גבי תרי כותאי דעבוד עיסקא דא"ל חזיגא דכל בתר דידי קאזיל מר, וקאמר 'כי האי ודאי לריך לאודועי' מיהא יש לדקות הכי קאמר 'כי' האי ודאי לריך לאודועי' אע"פ שאין שואל מאיזה טעם נתחייב לריך לאודועי אבל בעצלתא לי שאיל מין, אי לא, לא:

אי ליים ליים. אין לפרש אי לא ליים שלא תוכלו לכופו דכ"ש שלא יוכל כשיא לכופו דהכא *שכבר והתם מחוקק ומר עוקבא ריש גולה הוה אלא מפר"ת אי לא ליים כגון דאמר 'לב"ד הגדול קאזילנא':

הדרן עלך זה בורר

קלתיה? כיון דאיתחזק בבי דינא, איבעיא קלתיה לא אמרינן, איתיביה רבא לרב נחמן *סמפון שיש עליו עדים יתקיים בחותמיו, אין עליו עדים (ה) יוצא מתחת ידי שליש או שיוצא אחר חיתום שטרות כשר אלמא שליש מהימן, תיובתא דרב נחמן (*תיובתא) בי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן לעולם מביא ראיה וסותר עד: שיסתתם טענותיו, ויאמר 'קרבו פלוני ופלוני והעידוני' הא גופא קשיא: אמרת יסתתם טענותיו - אתאן לרבנן והדר אמרת 'קרבו איש פלוני ופלוני והעידוני', אתאן לרשב"ג, וכי תימא כולה רשב"ג ופרושי הא מפרש: מאי 'עד שיסתתם טענותיו'? עד שיאמר 'קרבו פלוני ופלוני והעידוני', והא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן "כל מקום ששנה רבן שמעון בן גמליאל *במשנתינו הלכה כמותו חוץ מעדב ויצידן וראיה אחרונה: אלא בי אתא רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן "לעולם מביא ראיה וסותר עד שיסתתם טענותיו ויאמרו לו "הבא ראיה" ואומר "אין לי עדים", "הבא ראיה" ואומר "אין לי ראיה" "אבל באו עדים ממדינת הים או שהיתה דיסקיא של אביו מופקדת ביד אחר הרי זה מביא ראיה וסותר. בי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן התוקף את חבירו בדין אחד אומר נדון כאן ואחד אומר נלך למקום הוועד, כופין אותו וילך למקום הוועד אמר לפניו רבי אלעזר: רבי, מי שנושה בחבירו מנה יוציא מנה על מנה? אלא כופין אותו ודן בעירו, איתמר נמי א"ר ספרא (אמר רבי יוחנן) 'שנים שנתעצמו בדין א' אומר נדון כאן ואחד אומר נלך למקום הוועד כופין אותו ודן בעירו, ואם הוצרך דבר לשאול כותבין ושולחין, ואם אמר 'כתבו ותנו לי מאיזה טעם דנתוני' כותבין ונותנין לו, 'והיבמה הולכת אחר היבם להתירה, עד כמה? אמר רבי אמי "אפילו מטבריא לציפורי, אמר רב כהנא מאי קרא "וקראו לו זקני עירו" ולא זקני עירה, אמר אמימר הילכתא כופין אותו וילך למקום הוועד, א"ל רב אשי לאמימר, והא אמר רבי אלעזר *כופין אותו ודן בעירו: הני מילי היכא דקאמר ליה לוה למלוה "אבל מלוה - "עבד לוה לאיש מלוה". שלחו ליה למר עוקבא: לדזיו ליה כבר בתיה שלם, עוקבן הבבלי קבל קדמנא - ירמיה אחי העביר עלי את הדרך' ואמרו לו השיאוהו ויראה פנינו בטבריא" הא גופא קשיא אמרת "אמרו לו "אלמא דיינוה אתון, 'השיאוהו ויראה פנינו בטבריא" אלמא שדרוהו הכא? אלא הכי קאמרי אמרו (ליה) דיינו אתון: אי ציית ציית ואי לא השיאוהו ויראה פנינו בטבריא רב אשי אמר דיני קנסות הוה 'ובבבל לא דיינו דיני קנסות, והא דשלחו ליה הכי כדי לחלוק כבוד למר עוקבא:

הדרן עלך זה בורר

קלתיה: דאיתחזק בבי דינא. פי' הקונטרס שכתוב בו הנפק וקפה דמכל מקום ניהמנה במינו דאי בעי קלתיה וי"ל דאיתחזק בבי דינא שרשותו בידה כי ההוא דשלחי מי שמת (ב"ב דף קנ:) שהוחזק כתב ידו בבית דין: **סמפון** שיש עליו עדים. פ"ה שובר ויוצא מתחת ידי לוה כמשפטו ור"ת פירש דביד הלוה קרוי שובר וכשהוא יוצא מתחת ידי המלוה קרוי סמפון ויתקיים בחותמיו הייט דשיליגא לסהדי לי פריע לי לא פריע כדאיתא שילהי פ"ק דב"מ (דף *):

אין עליו עדים ויוצא. השטר והסמפונות מתחת ידי שליש כשר משמע ליה לפלגי לתיתחזק דומיא דיוצא אחר חיתום שטרות. ל"ג יש לפרש לא דאין עליו עדים כלל אלא יש עליו עדים ולא ידעי לי פריע לי לא פריע ויוצא הסמפונות מתחת ידי שליש: (**ויוציא**) מנה על מנה. מכאן למתחייב בדין דלא משלם לאידך ילאותיה אע"פ שמזקיקו ליכך לדון בעיר אחרת):

ואם אמר כתבו ותנו לי מאיזה טעם כו'. דוקא היכא דנתעצלו לדון כו' וכפו אותו לדון כאן אבל בעצלתא לא ובן משמע בתוספתא כשך (ב"מ דף ספי' וסס) גבי תרי כותאי דעבוד עיסקא דא"ל חזיגא דכל בתר דידי קאזיל מר, וקאמר 'כי האי ודאי לריך לאודועי' מיהא יש לדקות הכי קאמר 'כי' האי ודאי לריך לאודועי' אע"פ שאין שואל מאיזה טעם נתחייב לריך לאודועי אבל בעצלתא לי שאיל מין, אי לא, לא:

אי ליים ליים. אין לפרש אי לא ליים שלא תוכלו לכופו דכ"ש שלא יוכל כשיא לכופו דהכא *שכבר והתם מחוקק ומר עוקבא ריש גולה הוה אלא מפר"ת אי לא ליים כגון דאמר 'לב"ד הגדול קאזילנא':

הדרן עלך זה בורר

קלתיה. שרפתו הלכך מה לה לשקר: **דאיתחזק בבי דינא**. שכתוב בו הנפק לא אלימא דאיכי לאתפקועי מעשה ב"ד: **סיפון**. שובר ויוצא מתחת יד לוה כמשפטו: **יפקייס**. (ג) (השטר) בחותמיו-יעידו עדיס על חתימות ידיהן וכשר: **אין עליו עדיס**. והרי הוא מתחת יד הלוה אור אלים ולא מתחת יד הלוה **דאליל** ושמיהס עדיס שזה מיהו להיות שליש ביניהס, כשר: **אלא שליש מחזר מיפוס שטרות**. בתוך שטר המלוה נכתב השובר תחת העדיס, כשר, שהרי המלוה עלמו מוחזק בשטרו ואי לאו דפרעיה לא הוה שביק למיכתב תברא בגוויה: **עד שיסתתם טענותיו**. משמע שאמר בבית דין "אין לי לא עדיס ולא ראיה" וחזר ואמר "קרבו פלוני ופלוני" שהיו מזומנין שם ומתחילה סותר טענותיו אומר "אין לי": **הא גופא קשיא**. 'שסתתם טענותיו' משמע מכיון שיסתתם שוב אין מביא ראיה ואפילו **מצאס לאחר זמן**=כרבנן והדר קתני 'קרבו' דמשמע דהאי הוא דלא מייתי, דאפי' רשב"ג מודה בו **אבל מצאס לאחר זמן** מייתי כרבנן שמעון: **ולמר אין לי עדיס**. ואפילו מצאן לאחר זמן אינו סותר כרבנן: **דפקיא**. שק של עור שהיו שטרותיו של אביו מונחין בו: **פטוקף אם תביאו בדין**. בעל דין קשה ומקריה לא תביאו ואין רוצה לדון כאן אלא למקום וועד תלמידי חכמים הרבה שיהא זה בוש מהס: **נסמלאו**. שנעשו קשין זה לזה: **אפילו מעבריה ליפורי**. אע"פ שיביאם מבריה גדולה משל ליפורי הלך אחריו לליפורי: **וסמר רבי אלעזר**. והא חזיק דפליג עלה ר' אלעזר לעיל ויהיב טעמא למילתיה (ד) דמסתבר טעמא: **מיבא דקאמר נוס**. הלך למקום הוועד כופין אותו ודון כאן ולא יוציא זה מנה על מנה: **מר עוקבא**. אב ב"ד הוה במסכת שבת בבמה בהמה יוצאה (דף יח): **לדזיו ליס כבר בתיס**. כמשה שהוא כן בתיה למי שמקרין עור פניו כמשה רביע שגילחו בתיה בת פרעה לשון אחל כבר ביתיה כמשה שהוא בן בית דכתיב (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא לדזיו ליה על שם שהיה מכס וכתיב (קהלת ח) חכמת אדם תאיר פניו **ומצאתי בספר הגדה שהיה מר עוקבא בעל תשובה שנתן עיניו בתשה אחת והעלה לבו טינא וכפל בחולי ואשת איש היתה לימים נגרכה לנות ממנו ומתוך דוחקה נתרלים לו וכבש ינרו ופטרה לנשוס ונתרפא וכשהיה יוצא לשוק היה נר דולק בראשו מן השמים ועל שם כך קרו ליה ר' נתן לויתא במסכת שבת (דף לו:) הכא נמי להכי כתבו ליה הכי על שם האור שהיה זורח עליו: עוקבן סבבלי קבל קדמנא**. לעמ לפניו ואמר 'ירמיה אחי העביר עלי את הדרך' ליכד ממני דרך בני אדם שסירסו כך שמעתי **וי"ל** העביר עלי את הדרך לא נהג עמי כשורה ועל עסקי ממון היה לוגע: **אמרו לו**. לירמיה להתפיים עמו: **השיאוסו וירא פנינו בטבריא**. הכריחוהו והזקיקוהו לבוא כאן לדון עמו: **דיני קנסות**. תלהיס כתיב בהן (שמות כב) וכעיגן סמוכין ובבבל אין סמיכה כדאמרינן בפרק קמא (דף יד):

הדרן עלך זה בורר

ר"ש ל"ל מ"ז

ר"ש ל"ל מ"ז

ר"ש ל"ל מ"ז

[לעיל נב: ע"ש סיעב]

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ויוצא מתחת ידי שליש לא ויוצא:
(ב) שם אמרו לו דייט לאהון:
(ג) רש"י ד"ה יפקיים כשובר בחותמיו:
(ד) ר"ח ואמר ומ' ומסתבר טעמא

בחבירו סנה יוציא סנה כלומר יוציא הוצאות בדרך עד שילך [לבית] הוועד מנה אחר. אלא כופין ללוה ודן בעירו. ואם הוצרך הדבר לישאל כותבין ושולחין מבית הוועד ואם אמר כתבו לי מאיזה טעם דנתוני כותבין ונותנין לו. וכן אשר אשמר הלכתא כופין הלוה הולך לבית הוועד מאי טעמא עבר לוה לאיש מלוה. אבל אשר לוה חכי לא משהינן ביה אלא כופין אותו ודן בעירו *) (ס"ש הא דר' אלעזר) והיבמה הולכת אחרי היבם להתירה שנא' וקראו לו זקני עירו ולא עירה א"ר אבי אמי' מטבריא לציפורי היא הולכת אחריו: שלחו ליה לסר עוקבא לדזיו ליה כבר בתיה שלם. פי' לדזיו ליה כמו משה רביע דכתיב ביה כי קרן עור פניו. וכתיב ביה בכל ביתי נאמן הוא. וי"א בן בתיה בת פרעה מפני שגילתו. ירמיה אחי העביר עלי את הדרך. יש מי שמפרש העביר עלי דרך בני אדם וחבל בי הכה ופצוע. שהן דיני קנסות שלא יתכן לדונן אלא בארץ ישראל ומפני מה כתבו לו אמרו כלומר אמרו לו הדיין שם ואי צאית צאית ואם לאו השיאוהו כופהו ויעלה אצלנו בטבריא מפני כבודו שלחו לו כך: ירושלמי כל זמן שהביא ראיה אינו סותר את הדין ר' אילא ור' יוחנן חד אמר עד שיכבל ראיותיו וחד אמר עד שיכשל בראיותיו ר' לוי הוה ליה דין עם חד בר נש על עסק בתים והוו דיינין קמיי ר' אלעזר לאחר שנגמר הדין הביא ראיה אינו שאל לר' יוחנן א"ל כל זמן שהוא מביא ראיה הוא סותר מה הדין ואפילו אתעביר ליה נזר דין: **תוספתא** יש לך עדים או ראיה ואמר אין לי אלא אלו לאחר זמן מצא עדים או ראיה אין מקבלין ממנו עד שיביא ראיה שלא היה יודע בהן לעולם אין העדים יכולין לחזור בהן משתחקר ודותן בב"ד וכו'. עד אם לא יביר ונשא עיני כיון שהעיר שב אינו חזור ומביר: הדרן עלך דיני קנסות

*) מלוי ל"ל וכמו אלמר ר"ל.